

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

109. An sit valida dispensatio, quando erratur nomine Diocesis; ut si Petrus sit Diocesis Panormitanæ, dicatur esse Diocesis Messanensis? Et quid, si erratur nomine personæ? Et notatur, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Caraugustanum cap. dispensationem exequi. Pater, quia deficit intentio Pontificis committentis, quae iuxta praescriptum in Tridentino sess. 22. cap. 2. de reformat. est committere legitimo Ordinario impetrantis, qui est officialis Valentinus.

8. Dico ultimum, nec posse officialem Valentinum, qui est legitimus Ordinarius, illam exequi dispensationem. Ratio est, quia in hoc eveni non est error in nomine, qualis esset, si diceretur appellari officialem verae Dioecesis Petrum, cum appellaretur Paulus: sed erratum est, asserendo postulante esse Dioecesis Caraugustanae, & virtute petita est commissio officiali Caraugustano, at illi noluit Pontifex committere, cum concessio fugit inuoluntaria, utpote ex errore orta. Et quamvis petitae esset vero Ordinario Valentino, illi committeretur, et illi nec petita est, nec commissio. Unde error quantumvis culpa careat, non efficit, ut rescriptum extendatur ad casum qui sub verbis eius non continetur, tamen si petitus esset, litterae similiter concederentur. Sicut, si quis narasset in rescripto Petrum sibi obligatum ex mutuo, petens ut cogatur satisfacere, & erraret in causa debiti, ut potest quod ex alio contractu confugit, non posset eo rescripto iuvari. Hucusque Perez.

9. Sed, ut dixi, nostra sententia est probabilis: unde praeter Doctores citatos, non deseram hic apponere verba Portel in respons. moral. tom. 2. cas. 49. n. 2. ubi sic ait. Valida est dispensatio quando erratur in nomine personae, quia error in nomine personae non mutat intentionem dispensantis. Bonacina citato loco, n. 6 citans multos, ubi ponit hunc casum. Si petens dispensationem dicat esse se Dioecesis Eborenensis, cum tamen sit Dioecesis Olyssipponensis, & Papa remittat dispensationem faciendam ab Ordinario nominato in narratiua, cum non sit verus ordinarius impetrantis: poterit in tali casu dispensare cum illo suus Ordinarius Olyssipponensis. Nam Papa ibi intendit dare facultatem dispensandi Episcopo ipsius impetrantis. Ita ibi Bonacina cum Salas contra Sanchez dicentem in tali casu neutrum Episcopum posse dispensare. Sic ego vidi in casu simili. Misit Petrus, v. g. famulum, vel amicium, qui sibi afferret quandam Bullam Cruciatam soluit Officiali Cruciatam elemosynam consueta; sed famulus, vel officialis Cruciatam erravit in nomine, & loco Petri dixit Franciscum. Respondi Bullam valere Petro, non obstante errore nominis: quia intentio Papae, vel Commissarii Cruciatam fuit dare Bullam illi: qui soluit elemosynam. Aliud exemplum ponit Bonacina eodem num. 6. dicens, quod si scriptor Bullae Romanae dixit Papam per illam dispensare in tertio gradu affinitatis, cum impetrans petierit dispensationem pro tertio gradu consanguinitatis, ait Bonac. Commissarium, cui committitur dispensatio, posse dispensare a voluntate Principis mandantis: & in hoc casu constat de voluntate Papae, quod velit dispensare cum isto in impedimento quod petit. Ita Portel. Et tandem nostram sententiam contra Perez tenet novissime Escobac in Theolog. moral. lib. 1. exam. 16. c. 4. n. 124.

Sup. hoc in Ref. praerogativa, & in aliis §§. eius primae not.

Sup. hoc in Ref. seq. §. vi.

ius positus sit tertius gradus consanguinitatis, &c. Ex par. 1. tr. 10. Ref. 36.

§. 1. Negativè respondet Sanchez de matr. tom. 3. disp. 21. n. 39. & post illum Moneta de commut. ult. vol. c. 12. concl. 9. n. 206. & Villalobos in sum. tom. 1. sr. 2. dub. 43. n. 11. ubi sic ait: Quando se hiera en el nombre, y no en la persona, no es la dispensacion subrepticia; mas no es lo mismo quando la dispensacion viene errada en el Obispado, come si se comete al Prouisor de Zamora, y el que ha de ser dispensado, es del Obispado de Salamanca: porque como no se comete al de Salamanca, no puede dispensar, y assi esto no es error en nombre, sino en la persona: assi lo tiene Innocentio, y Abad. Ita ille.

2. Sed ego non solum puto esse validam dispensationem; quando erratur in nomine personae: ut quando nomen Petri exprimitur nomine Pauli, ut docet Pontius de matr. lib. 8. c. 15. §. vii. n. 43. Menca ubi supra, n. 205. Layman in Theol. mor. lib. 1. tract. 4. c. 32. n. 26. sed etiam, quando erratur in Dioecesi Panormitanam; cum tamen sit Messanenesis: quia constat, intentionem Papae esse, ut solus proprius petentis Ordinarius cum illo dispenderet: & si Ordinarius potest dispensare, quando erratur in nomine petentis, sic etiam poterit, quando erratur in nomine ipsius Episcopi. Et ita aduersus Sanchez docuit Salas de legib. disp. 20. sect. 16. n. 123. Sanctarellus var. res. p. 1. g. 63. per tot. Et haec opinio bis, me consulente, posita est in praxi.

3. Nota etiam secundum Laym. in Theol. mor. lib. 1. tr. 4. c. 32. n. 26. quod rescriptum non ita vitiat, ut a Commissario executioni mandari non possit, si error aliquis in curia scriptoris irrepserit, ut si v. g. Papa commisit Officiali, quod si preces veritate niti cognouerit, cum Titio, & Caia, apostolica auctoritate dispenset: sed erratum fuit in Bulla pontificia; nam pro tertio gradu affinitatis, positus fuit tertius gradus consanguinitatis.

RESOL. CX.

An error commissus circa personam, cui committitur rescriptum expediendum, vitiet illud? Ex par. 7. tr. 10. & Misc. 1. Ref. 34.

§. 1. Affirmativè respondet Castrus Palaus tom. 1. tr. 3. disp. 6. punct. 16. §. 2. n. 6. cui addit Pet. à S. Ioseph, in idea Theol. mor. lib. 1. c. 11. resol. 5. ubi sic ait: Notandum 3 non valere dispensationem, quando erratur in persona, quae designatur ad expediendum Rescriptum. Sit exemplum: cum petis dispensationem ad incedendum matrimonium, singis te esse Dioecesis Parisiensis, cum tamen sis Rothomagensis. Unde sit, ut executio Rescripti, quo tibi dispensatio illa conceditur; Officiali Parisiensi committatur. In eo casu dico dispensationem esse inutilem, cum nequeat Officialis Paris. eam exequi, eo quod intentio Pontificis est, talem executionem tuo Ordinario committere; nec etiam Rothomagensis, quia ad eum non dirigitur. Ita ille. Probatum haec opinio, quia in cap. significante, de rescrip. declaratur in ritum rescriptum, in quo erratum fuit in nomine Dioecesis Rhemensis pro Leodiensis, cum quia error in Dioecesi reddit inuoluntariam Pontificis concessionem respectu proprii Dioecelani.

2. Sed ego non descedo a sententia negativa, quam docuit olim, & quam me cit. tenet. P. Amicus, tom. 5. de iust. disp. 6. sect. 8. n. 145. quia quando à Pontifice petitur dispensatio, ipsius intentio fertur ad Dioecelanam propriam ipsius cui dispensandum est. Quare sicut error in persona dispensandi non tollit intentionem

RESOL. CIX.

An sit valida dispensatio, quando erratur nomine Dioecesis, ut si Petrus sit Dioecesis Panormitana, dicitur esse Dioecesis Messanensis?

Et quid, si erratur nomine personae?

Et notatur, quod rescriptum non vitiat, ut à commissario mandari non possit, si error aliquis in curia scriptoris irrepserit, ut si pro tertio gradu affinita-

inter... que... fuerit... fieri... per totam... Ref. seq. Sup. hoc... Ref. pra... alius... prima... Sup. hoc... Ref. pra... in fine... An... Et... po... E... 6n... noui... Ref... 308... nullu... mar... tatio... 2... prob... Veg... riq... etiam... cum... 5. de... in fine... ad di... tamen... tem... pecca... & q... eea... vel... betur... iunta... Prob... qu... lobo... hae... la qu... de ta... Not...